

SAM, steunpunt Mens en Samenleving ondersteunt de jeugdhulp

De fusie van Steunpunt Jeugdhulp, Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, Samenlevingsopbouw Vlaanderen, Steunpunt Expertisenetwerken en Vlaams Centrum Schuldenlast leidt tot minder versnippering in de ondersteuningsstructuren binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het decreet van 17 februari 2017 houdende regeling tot erkenning en subsidiëring van een Vlaamse organisatie ter ondersteuning van welzijnsbevordering en samenlevingsopbouw werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 21 maart 2017. Op 1 januari 2018 droegen de 5 vzw's hun mensen en middelen over aan de nieuwe vzw SAM.

Missie

De maatschappelijke opdracht van SAM is een bijdrage leveren aan een sociaal rechtvaardige en duurzame samenleving die voor elke burger de grondrechten garandeert en een goede kwaliteit van leven nastreeft door de praktijk van actoren op het terrein te ondersteunen. Daarbij zet SAM in op het verhogen van het individuele welzijn van mensen in hun context én op het sleutelen aan meer rechtvaardige structuren. Beide componenten hebben een vertaling gekregen naar de kernprocessen 'mens' en 'maatschappij' die de organisatie als leidraad voor de ontwikkeling van haar werking hanteert.

Het meerjarenplan 2018-2020 heeft vorm gekregen tijdens het fusieproces en is geënt op een intensieve planningsprocedure. Een procedure die we in nauwe samenwerking met de actoren op het terrein¹ en de Vlaamse overheid (Departement WVG) doorlopen hebben. Het was een evenwichtsoefening tussen het ontdekken van opportuniteiten die ontstaan door de fusie, vinden van synergiën tussen werkingen en waarborgen van continuïteit van het aanbod voor de actoren op het terrein. Het was ook een oefening in het uitklaren van onze rol en opdracht als steunpunt voor Mens en Samenleving. Steeds met één doel voor ogen: een kwaliteitsvolle werking en een coherent aanbod realiseren ter ondersteuning, inspiratie en uitdaging van de actoren op het terrein. En ter ondersteuning, inspiratie en uitdaging van de Vlaamse overheid.

Het grote aantal maatschappelijke uitdagingen dat op ons afkomt vraagt om een scherpe focus met duidelijke keuzes over wat we wel en niet kunnen doen. Ondanks het gebrek aan een glazen bol, zijn wij ervan overtuigd dat we met onze keuzes succesvol kunnen inspelen op de trends en evoluties van de toekomst.

SAM is een fusieorganisatie van 5 organisaties. Dat betekent dat diverse werkingen en inhouden en verschillende organisatieculturen samen gebracht worden en dat er volgehouden inspanningen moeten geleverd worden op het vlak van organisatieontwikkeling en het creëren van de noodzakelijke randvoorwaarden om kwaliteitsvol resultaten neer te zetten.

---

¹ Met de actoren op het terrein verwijzen we naar artikel 4 van het decreet houdende erkenning en subsidiëring van een Vlaamse organisatie ter ondersteuning van welzijnsbevordering en samenlevingsopbouw: "De organisatie ontwikkelt haar aanbod in elk geval op het terrein van het algemeen welzijnswerk, de jeugdhulp, het maatschappelijk opbouwwerk, het straathoekwerk, de schuldhulpverlening en de ondersteuning van personen en organisaties die personen met een handicap ondersteunen buiten de jeugdhulp."

Bovendien zal er werk moeten gemaakt worden van de positionering van het steunpunt. Als SAM een betekenisvolle actor wil zijn in het sociaal werklandschap moeten we vanuit de eigenheid van de organisatie een positie verwerven t.a.v. de actoren op het terrein, de Vlaamse overheid, onderwijs- en onderzoeksinstituten en andere middenveldorganisaties. We zullen vanuit deze positie ook onze aanwezigheid in strategische overlegorganen bepleiten.

SAM organiseert haar aanbod op Vlaams niveau en op bovenlokaal niveau. We houden daarbij zowel rekening met het Vlaams beleid als met signalen vanuit het terrein, de samenleving of de wetenschap.

Kernopdrachten

Op 11, 12 en 13 januari 2017 organiseerden de 5 fusieorganisaties via stakeholders overleg in respectievelijk Antwerpen, Gent en Leuven dialoog met de actoren op het terrein. De 120 aanwezigen uit diverse organisaties en sectoren werden bevraagd over 3 thema's:

Wat zijn jouw ondersteuningsnaden inzake intersectorale samenwerking?

Wat is de gewenste werking en aanbod van SAM?

Hoe zie jij de relatie tussen SAM en de voornaamste stakeholders?

Daarnaast was er voor wat betreft de jeugdhulp op 14 september 2017 een overleg met de koepels SOM, Vlaams Welzijnsverbond en Jongerenbegeleiding over enerzijds de afspraken met de Afdeling Voorzieningenbeleid van het Agentschap Jongerenwelzijn en anderzijds het realiseerbare concrete aanbod van SAM m.b.t. jeugdhulp in het meerjarenplan 2018 – 2020.

De organisatie heeft zes kernopdrachten:

- opbouw en behoud van kennis en expertise. Ontsluiting van kennis en expertise neemt hier een belangrijke plaats in;
- deskundigheidsbevordering van de terreinwerkers. Om zo de kwaliteit van hun werk te verbeteren;
- praktijk- en methodiekontwikkeling. Met bijzondere aandacht voor de verspreiding en implementatie van methodieken;
- dienstverlening naar de personen en organisaties op het terrein. Bijvoorbeeld met een juridische helpdesk of begeleiding van veranderingsprocessen;
- beleidsgerichte acties;
- informatie en sensibilisering van de brede bevolking of van specifieke doelgroepen.

Onbepaalde duur

De organisatie kreeg een erkenning voor onbepaalde duur. Op die manier kan men komen tot een sterk en efficiënt werkend steunpunt.

Strategisch meerjarenplan

Het meerjarenplan 2018-2020 vertrekt van een beperkte omgevingsanalyse. Met het oog op het meerjarenplan 2021-2025 kan een uitgebreidere analyse plaatsvinden, van waaruit SAM prioriteiten kan bepalen om haar missie en kernopdrachten te realiseren.

Het huidige plan stelt als eerste strategische doelstelling voorop om mensen in maatschappelijk kwetsbare posities de nodige ondersteuning en randvoorwaarden om hun sociale grondrechten te realiseren te doen vinden in de beleidscontext. (cfr Samenlevingsopbouw Vlaanderen)

Een tweede strategisch doel is om aandachtsgroepen die beschermd worden door een specifiek rechtenkader, te laten beschikken over de nodige ondersteuning en de nodige hefboomen en randvoorwaarden in de beleidscontext te laten vinden om hun rechten te laten gelden en de randvoorwaarden te realiseren om een kwaliteitsvol leven te leiden. Concreet worden operationele acties gepland rond middelengebruik bij mensen met een (vermoeden van) beperking, rond kwetsbare jongvolwassenen, ondersteuning van praktijkwerkers m.b.t. radicalisering, geweld en misbruik, kinderrechten, jeugddelinquentie, autisme, correcte toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen. Grenslijn.be, het kennisplatform Integriteit, hoort ook in dit kader thuis.

Ten derde is een doel dat beleidsactoren en actoren op het terrein een beleid voeren dat rekening houdt met de effecten van maatschappelijke en politieke ontwikkelingen op de realisatie van rechten van maatschappelijk kwetsbare burgers. De registratieopdrachten (cijfers) gebeuren vanuit deze optiek.

Om het vierde doel, participatie van maatschappelijk kwetsbare burgers aan de samenleving en het beleid doen toenemen, te realiseren, staan o.a. acties op touw in verband met netwerkgericht werken (krachtgericht werken), Persoonsvolgende financiering als instrument om zorg in de samenleving te organiseren en Sen Seo: ondersteuning vanuit emotionele ontwikkeling.

Vijfde doel is het versterken van de professionaliteit van medewerkers en hun organisaties. Hiervoor wordt leren over samenlevingsopbouw, over straathoekwerk, over budget- en schuldhulpverlening, over outreach ... als actie ingezet. Kennisplein.be is ook een belangrijk middel daartoe, net als de andere informerende kanalen: Jeugdrecht.be, allesoverschulden.be, knooppunt online, de juridische helpdesks, de tools voor wissellere, ... Ook ondersteuning van de eerstelijnsrechtshulp is aan de orde. In de samenwerking binnen het Tijdschrift voor Jeugd en Kinderrechten werken we samen met en bereiken we ook andere doelgroepen (academici, rechters en advocaten, ...)

Waar 4 van de 5 fuserende vzw's ook een aantal aspecten van sectorale ondersteuning opnamen, werd dit opgenomen in een zesde doelstelling.

SAM ontwikkelde ook een intern doelstellingenkader dat de wijze beschrijft waarop de organisatie de nodige randvoorwaarden creëert om de externe strategische doelstellingen te verwezenlijken.

Afgebakende resultaatsgebieden zijn: deugdelijk bestuur; organisatieontwikkeling en kwaliteitszorg.

Subsidie

De organisatie krijgt – voor de duur van haar meerjarenplan – een jaarlijkse forfaitaire subsidie. Ze kan daarnaast ook projectsubsidies krijgen. Het gaat dan om subsidies voor initiatieven met

een tijdelijk, vernieuwend en experimenteel karakter voor een problematiek binnen het Vlaamse welzijns- en gezondheidsbeleid.

[Decreet houdende regeling tot erkenning en subsidiëring van een Vlaamse organisatie ter ondersteuning van welzijnsbevordering en samenlevingsopbouw](#)

Afkondigingsdatum : 17/02/2017

Publicatiedatum : 21/03/2017